БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

ОКТЯБРЬ 7 суббота 1939 он № 232 (2922) Сэн 10 мнгэ

БУРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б-М. Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ОРГАН

Малажалай фермэнүүдые комплектовалгын шиидхэхы һара

Гурбан һарын саад тээ СССР-эй Совнарком ба ВКП(б)-эйн ЦК болбол «колхозуудта общественнэ малажалые хүгжүүлхэ талаар хэмжээнэбуулганууд тухай» тогтоол абаһан байна. Колхознигуудай оломиллионно масса болбол колхозно байгуулалтые саашадань бүхэжүүлхэ ябадалда зорюулагдаһан, энэ тогтоолые туйлай ехэ дээшэлэлээр угтаба. Колхозуудта общественнэ малажалые хүгжүүлхэ талаар ехэ хүдэлмэри манай орон соо үргэнөөр ябуулагдажа байна.

Колхозуудта шэнэ фермэнүүдые эмхидхэлгэ, байһан фермэнүүдые үргэдхэлгэ ба бүхэжүүлгэ тухай мэдээсэлнүүд ороной зүг бүхэнһөө ороно. Сентябрь ба октябрь хадаа фермэнүүдые комплектовалалгада шиидхэхы һаранууд болоно гэһэн тухай СССР-эй Совнаркомой ба ВКП(б)-эйн ЦК-гэй заабаринууд хадаа энэ талаар тон ехэ үүргэ ээлэһэн байна. Партийна организацинууд, советскэ ба газарай органуудай хэрэгтээ большевитскоор ороһон, газарнуудта хаа-хаагүй, колхозууд болбол колхознигууд ба колхозой членбэшэнүүдһээ малнуудые худалдан абалгада малажалай шэнэнүүд барилгануудые үргэдхэлгэдэ деятельнаар ороһон, малаа тэжээлээр хангадаг боложо байна. Гурбан мянга шахуу шэнэ фермэнүүд Украинада эмхидхэгдээ. Днепропетровско областиин колхозууд болбол үнеэдые ба тугалнуудые худалдан абалгын планиие 97,7 проц. хонидые абалгые—265 процент дүүргэбэ.

Колхозуудта общественнэ малажалые хүгжүүлхэ тухай оролдолгын образецые Бурят-Монгольско АССР-эй Тункэнэй райком харуулана. Партиин энэ райком болбол СССР-эй Совнаркомой ба ВКП(б)-эйн ЦК-гэй тогтоолые колхозууд ализаргаар дүүргэжэ байһаниие шалгаа. 21 колхоздо һү-торшо шэнэ фермэнүүд эмхидхэгдэһэн байна, 21 колхозуудта үни эмхидхэгдэнхэй гэжэ элирэбэ. 41 колхозуудта (43-һаа) хонинной фермэнүүд бии. Колхозууд болбол энэ жэлдэ түрүүшынхеэ үбэһөө хоёр ба гурба дахин сабшаа, силос даралгын планиие 107 проц. дүүргээ, бүхы малнуудаа тэжээлээр хангаа. Окинскэ хошунай колхозууд болбол хоёр жэлдэ хүрхөөр шахуу тэжээлэй запас байгуулаа. Малажалай барилганууд район соо хүсэд дүүргэгдээ. Энээнэй шалгалтын итогууд хадаа партиин районно комитедэй пленүм дээрэ хэлсэгдэһэн байна.

Тункэнэй районой жэшээ болгоһон фермэнүүдые комплектовалалгын амжалтанууд хадаа түбхын түрүүндэ зүб, конкретнэ хүтэлбэриһөө, дүүргэлтые һайнаар шалгалгаһаа дулдыдана гэһэн тэрэ бодото үнэниие үшөө ба үшөө дахин баталан харуулна. Малажалда, арадай ажахын бусад һалбаринуудтал адли, самотек тэсэшэгүй хэрэг гээшэ. Амжалта хадаа хэзээдэшье өөрөө ерэдэггүй— шэрэниие олодог юм. Гэбэшье, Ярославска, Ивановска ба бусад областьнуудта мартаа, эндэ фермэнүүдые комплектовалалга самотекто оруулагдаһан ба СССР-эй Совнарком ба ВКП(б)-эйн ЦК-гэй тогтоолой томилогдоһоной һүүлээр хоёрһараһаа үлүү боложо эхилэгдэһэн байна. Шэнэ фермэнүүдые эмхидхэлгэ ба бутархай жэжэхэн фермэнүүдые комплектовалга эндэ тон хангалтагүй темпээр ябана. Барилгонуудые шиидхэлгэдэ нютагай организацинуудай иимэ хангалга хадаа комплектовалалгын планиие таһалдахын аюулда оруулжа гэжэ эли. Ярославска областиин колхозуудай 45 процентань хадаа өөһэдынгөө товарно фермэнүүд дээрэ 10-10-һаа олон бэшэ үнеэдтэй байна гэжэ хэрбээ һануулаабал, энэ хадаа общественнэ малажалай хүгжэлтэдэ ямараар харагдаха байһаниень ойлгоходо бэрхэтэй бэшэ байна.

Хүлеэшэгүй удааралые гаргаһан, Удмуртска АССР-эй Наркомземэй позици тон эрид критикэдэ хүртэмөөр байна. Удмуртскэ Наркомзем болбол комплектовалалтын хүдэлэй талаар СССР-эй Наркомземһээ тусхайта инструкцинууд ба заабарилгануудые гурбан һара хүлеэжэ һууһан байна. СССР-эй Совнаркомой ба ВКП(б)-эйн ЦК-гэй энэ оной июлиин 8-най ба сентябриин 16-най үдэрнүүдэй хоёр тогтоолнууд соо-хүдэлмэриин программа ба тэрээниие бэелүүлхэ методүүдэй тодоор хэлэгдэһэн байгаашье һаа, Удмуртиин Наркомзем болбол специальна саарһануудые ходол эрэжэ һуугаа гээшэ юуб гэхэдэ, хараад үзэгтыдаа, «энээнгүйгөөр шэнэ фермэнүүдые эмхидхэлгэ һаатаха байна хаям».

Фермэнүүдые комплектовалалгада алдуу хэлгэһээ нютагай организацинуудые бүхы хэмжээгээр һэргылэхэ шухала. Нютагуудһаа абтаһан мэдээсэлнүүдһээ бодожо үзэхэдэ, тоо толгойн минимум тухай парти ба правительствын тон эли тодо заабаринуудые зарима газарнуудта тон буруугаар ойлгодог, минимумые норма гэжэ ойлгожо, энээниие хэтэрүүлхэ ябадалые үлүү хэрэг, хазайруулга гээшэ гэн алдадаг байна. СССР-эй Наркомземэй малажалай главна управленидэ Башкирска АССР-эй Наркомземэй орологшо нүхэр Муратовай эльгээһэн бэшэг энэ талаар ехэ характерна байна. «Ехэ малай тоое нормоһоо ехээр хэтэрүүлһэн ябадалнууд зарим колхозуудта бии гэжэ нүхэр Мужатов ехэ һанаагаа зобонхойгоор бэшэнэ. Общественнэ малажалай иимэ ургалтанууд ба хүгжэлтые гансал һайшаамаар гээшэл даа. Гэбэшье, зарим хүтэлбэрилэгшэд ондоогоор бодоно. Тогтоогдоһон минимумһээ үлүү олон малтай фермэнүүдэй малаар фермэнүүдые комплектовалаха тон буруу зам дээрэ гараһан, иимэ хүдэлмэрилэгшэд Татарта олдобо гэжэ, бидэнэр бэшэһэн байнабди. Иимэнүүд фактнууд тухай «Ленинградска Правда» баһал мэдээсэнэ. Малнуудые түрүү колхозуудһаа абажа, хожомдоһон колхозуудта абаашаха ехэ «план» Ленинградска областиин Мчинскэ районд зохёогдоһон байна. Малые иижэ «тэгшэтхэн хубаарилалга» хадаа парти ба правительствын директивүүдтэй адалидхамаар гээшэ гү? СССР-эй Совнарком ба ВКП(б)-эйн ЦК болбол колхозуудта ондоо, тон зүб зам рекомендовалаһан байна, гэбэл, энэ сагай торшо соо (т. х. октябрь ба сентябрь Ред.) шухала хэрэгтэй тооной залуу ба ехэ малнуудые колхознигууд ба колхозой членбэшэнүүдһээ, мүн совхозууд ба бусад организацяар олохо...»

Мчинскэ ба тэдээндэ адли хүтэлбэрилэгшэдэй практика хадаа общественнэ малажалые сохихо, хорото, антиколхозно практика гээшэ гэжэ элирүүлэн хэлэһэнэй хэрэг үгы байна. Малажалай бүхы фермэнүүдые бултынь адлидхаха тушаа оройдошье хэлсэгдэнэ бэшэ. Харин, бидэнэр болбол хожомдоһон фермэнүүдые түрүү фермэнүүдэй хэмжээдэ хүртэр татахын түлөө, колхоз бүхэнэй омогорхолой предмет болохо, түрүү фермэнүүдые саашадаа хүгжүүлхын ба бүхэжүүлхын түлөө байнабди.

Залуу малнуудые хамагаалахын түлөө тэмэсэлые мүн ябуулха хэрэгтэй.

Малай стойлово байрада оролгын ба тэжээлээр, дулаан байраар хангагдаһан байха ёһотой үе—үбэл дүтэлжэ байна. Гэбэшье, дулаан ба садхалан үбэлжэлгые бэлэдхэхын түлөө харюусаха бодол үшөө дутамаг байна.

Гүрэндэ уялгата мяха тушаалгые колхозуудай дүүргэлгэдэ мяхые ороо һоор андалдаха ябадал хадаа СССР-эй Наркомзагай зүбшөөлөөр гансал тусгаар условинуудта хэгдэжэ болохо гэжэ мэдээжэ. Тиимэһээ, фермэнүүдые комплектовалахын хажуугаар «1942 ондо, илангаяа нэгэдэхи ба хоёрдохи кварталнууд соо, мяха тушаалгын планиие дүүргэлгэдэ хүрэхөөр тооной малнуудые, малажалай фермэнүүдэхи эхэ малай тоое хороонгүйгөөр, шахалгада оруулха ябадалые хангаха» шухала.

1939 оной сентябриин 17-до хэлэһэн үгэ доторoo Советскэ правительствын толгой В. М. Молотов болбол манай арадай ажахын бүхы участогууд дээрэ үнэн сэхээр ба баатараар ажаллахые советскэ арадые уряалһан байна. Энэ уряал хадаа колхозно деревнидэ халуун һайшаал олоо, мүн манай бүхы орон соохидол адли, колхозно деревнидэ туйлай ехэ политическэ дээшэлэл үзэгдэнэ. Колхознигуудай шангашадалтай ба энхэ амагалан байдалай саашанхи ургалтын, манай орониие бүхэжүүлгын гол йсточнигуудай нэгэн болохо, колхозуудахи общественнэ малажалые урагшань ябуулхын тулада, энэ хүсэтэ дээшэлэлые хэрэглэхэ хэрэгтэй. («Правдын» түрүү бэшэг).

Турциин Гадаада хэрэгүүдэй министр господин Шюкрю Сараджоглу москва ерэбэ

ГОСПОДИН ШЮКРЮ САРАДЖОГЛУ ГЭГШЭТЭЙ, СССР-эй ОБОРОНЫН АРАДАЙ КОМИССАР СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ МАРШАЛ НҮХ. К. Е. ВОРОШИЛОВ УУЛЗАБА.

Энэ оной сентябриин 3-да, Советскэ Союзай маршал, СССР-эй оборонын Арадай Комиссар нүх. К. Е. Ворошилов болбол Турциин онсо ба бүрин эрхэтэ посол господин Али Хайдар Актэй гэдэгэй үдэшэлгөөр ерэһэн Турциин Гадаада хэрэгүүдэй министр господин Шюкрю Сараджоглу гэгшэтэй уулзаба.

Уулзалгада, Турцида байдаг СССР-эй полпред нүх. А. В. Терентьев ерэбэ.

ГОСПОДИН ШЮКРЮ САРАДЖОГЛУ ГЭГШЭТЭЙ, СССР-эй ГАДААДА ХУДАЛДААНАЙ НАРКОМ НҮХ. А. И. МИКОЯН УУЛЗАБА.

Энэ оной сентябриин 3-да, ССР Союзай Гадаада худалдаанай Арадай Комиссар нүх. А. И. Микоян хадаа Турциин онсо ба бүрин эрхэтэ посол господин Али Хойдар Актэй гэдэгэй үдэшэлгөөр ерэһэн Турциин Гадаада хэрэгүүдэй министр господин Шюкрю Сараджоглу гэгшэтэй уулзаба.

Уулзалгада, Турцида байдаг СССР-эй полпред нүх. А. В. Терентьев ерэбэ.

* *

Энэ оной сентябриин 4-дэ, Турциин Гадаада хэрэгүүдэй министр господин Шюкрю Сараджоглу хадаа Ленинэй мавзолейдэ ороһон ба венок табиһан байна.

Литвын Гадаада хэрэгүүдэй министр господин Урбшис гэгшэтэй нүхэр Молотов уулзаба

Энэ оной сентябриин 3-най үдэшэлэн, нүх. Молотов хадаа Литвын Гадаада хэрэгүүдэй министр господин Урбшис гэгшэтэй беседэ хэбэ.

Беседэдэ, нүхэд Сталин, Потемкин, Литвэдэхи СССР-эй хэрэгүүдтэ найдагдамал нүх. Поздняков, мүн Москвада байдаг Литовско посланник господин Наткевичус байлсавад.

Беседэ хадаа хоёр часһаа үлүүтэй үргэлжэлбэ.

Франци ба германиин хоорондохи военнэ ябуулганууд тухай „Тан" газедтэ

Брюссель, октябриин 4. Зигфридын лининүүд дээрэ агаарай ёһотой сохилдоонууд болобо гэжэ английска информациин министерство мэдүүлбэ гэжэ французска «Тан» газет бэшэнэ. Английска 5 разведывательна самоледууд хадаа «Мессершмидт» типын германска 15 истребительнүүдтэ эсэргүүсэн 35 минутын торшо соо тэмэсэһэн байна. Хоёр талаһаа гэмтэлнүүд бии.

(ТАСС).

США-гэй тихо океанска эрьеын патрулалга

Нью-Иорк, сентябриин 3. Юнайтед пресс агенствын мэдээсэһэнэй ёһоор, США-гэй тихоокеанска эрьеые патрулировани эмхидхэгдэбэ. Эрьеые патрулировалажа байһан корабльнууд хадаа Габайска аралнуудта базатай байна. Патрулированида 40 крейсернүүд, эсминцэнүүд ба «Энтерпрайз» авианосцууд хабаадаа.

(ТАСС).

ГЕРМАНСКА АРМИИН ВЕРХОВНО КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

Берлин, октябриин 4. Германска армиин верховно командовани болбол доро дурсагдаһан мэдээсэлые толилобо:

Зүүн тээ, урдада байһан демаркационно лиинин ба мүн тэрэшэлэн Германи ба СССР-эй гүрэнэй интересүүдэй хоорондохи Шэнэ хилын хоорондо байһан территориие сэбэрлэхэ үедэ, польско армиин һандаргагдаһан частинуудтай тулалдаан болоһон байна.

Баруун тээ, Саарбрюккенэй районд противнигай артиллериин aараг һула буудалгануудһаа бэшэ, шэмээ анигүй байба.

Сентябриин 30-да, германска уһан-сэрэгэй хүсэнүүд болбол германска портнуудта дүтэ шадар контрбандна ашаануудые зөөжэ байһан, гадаадын 72 пароходуудые бариһан байна.

(ТАСС).

АНГЛИЙСКА-ИНДИЙСКЭ ХАРИЛСААН

Лондон, октябриин 4. (ТАСС). Европейскэ дайнаар дашарамдан, англо—индийскэ харилсаанай хурсадаһан ябадал хадаа Лондондо ехэ тревога татаба. Английска хэблэл хадаа энэ асуудалда ехэ һонирхол гарагана.

Английска правительство болбол Индиин һунгагдамал хүтэлбэрилэгшэдтэ бүри хүсэд эрхэнүүдые һаяар гарантировалаха ёһотой гэжэ «Дейли Геральд» газет түрүү бэшэг соогоо хэлэнэ. «Бидэнэр болбол, газет бэшэнэ, 1914 онһоо 1918 он хүртэр индусуудай үзэһэн жертвые үшөө харюулаагүйбди».

«Манчестер Гардиан» газедэй политическэ корреспондент болбол, Инди ба Бирмын хэрэгүүдэй министр Зетланд хадаа правительствын позициие харуулан выступалаха ёһотой гэжэ мэдүүлнэ.

Октябриин 2-ой үдэр болоһон, общинын палатын заседани дээрэ Коммунистическэ депутат Галлахер болбол индийскэ арадта үргэн демократическа эрхэнүүдые олголгоор демократиие хамагаалагшын үүргэдэ өөрынгөө претензые харюулхые английска правительствоһоо эрэһэн, индийскэ национальна конгрессэй шэнэ деклараци английска правительство хаража үзөө гү гэжэ асууба. Конгрессэй эрэлтэнүүдые хангахын тулада ямар хэмжээнүүдые правительство абаха һанаатайб гэжэ, Галлахер нэмэжэ асууба. Тээд, Галлахерта арсаһан харюуе үгтэһэн байна.

Баруун фронт дээрэ

Париж, октябриин 4. Гавас агенство хадаа октябриин 4-нэй үглөөгүүр Парижда толилогдоһон, военнэ ябуулганууд тухай коммюникые дамжуулана:

«Һүни хадаа номогохоноор үнгэрэбэ. Цвейбрюккенэй урдуурхи районд артиллерийска буудалганууд үзэгдэнэ».

(ТАСС).

ЭСТОНИДО, СССР-эй ВОЕННЭ ДЕЛЕГАЦИ

Таллин октябриин 4. Октябриин 2-ой үглөөгүүр, Советскэ Союзай военнэ делегаци болбол хоёрдохи рангын командарм Мерешков толгойтойгоор Таллинда ерэбэ.

Октябриин 3-най үглөөгүүр, СССР-эй военнэ делегациин хоёрдохи часть, хоёрдохи рангын флодой флагман Исаков толгойтойгоор Таллинда ерэбэ.

(ТАСС).

Баруун Белоруссиин городууд ба селонуудта. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улаан Армиин танкистнууд болбол Раков городой улицануудай нэгэндэнь ябана. Левшинэй фото (Союзфото).

ИРКУТСКЭ БА ЧИТИНСКЭ ОБЛАСТЬНУУДТАЙ СОРЕВНОВАНИДАА ТҮРҮҮ ҺУУРИ ЭЗЭЛЪЕ!

Колхозуудта большевистскэ туһаламжа үзүүлнэ

Ново-Селенгинск. (Телефоноор абтаба). Селенгын аймагай центрдэхи организацинуудай хүдэлмэришэдһөө бригаданууд эмхидхэгдэжэ, таряа хурялга, сомолго, сохилго, гүрэндэ таряа тушаалга ба мүн намарай пар хахалалгадань колхозуудта туһалалсахын тула гаража байна.

Жэшээлхэдэ, сентябриин 29-нэй үдэр 4 бригаданууд эмхидхэгдэжэ, Юрөөгэй, Тамчын, Зуйһүтэйн ба Селендумын сомонуудай колхозуудта гараад хүдэлмэрилжэ байна. Эдэ бригадануудай зорилгонь хадаа, таряа хуряалга, сомолго, сохилго ба гүрэндэ таряа тушаалгые октябриин 10 болтор, намарай пар хахалалгые октябриин 5 хүртэр дүүргэхэ ёһотой байна. Энээнһээ гадна, малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй хүдэлмэриие октябриин 15 болтор хүсэд дүүргэхэ гэһэн зорилгые урдаа табилсана.

Колхозуудта туһалалсахын тула бригадануудые эмхидхэлгэ һайн инициатива мүн. Юрөөгэй сомондо гараһан бригада (бригадирань нүх. Зирных—райздравые эрхилэгшэ) болбол өөһэдтөө даалгагдаһан хүдэлмэринүүдээ дүүргээгүй сагтаа бусахагүйбди, эдэ хүдэлмэринүүдые дүүргэхын түлөө бүхы хүсэ шадалаараа тэмэсэхэбди гэжэ уялга абаад, бусад бригадануудаа социалистическэ соревнованида уриһан байна.

Тамчын сомсоведтэ гараһан бригада (бригадирань нүх. Олзоев), Селендумын сомсоведдэхи бригада (бригадирань нүх. Кутуров) хадаа, нүх. Зирных гэгшын бригадынхидай уряалые халуунаар угтаад, даабарита хүдэлмэринүүдээ саг соонь дүүргэжэ районойгоо колхозуудые республика дотороо түрүү һуурида гаргаха гэһэн уялга абаһан ба мүнөө колхозуудай поленууд дээрэ бусалама инициативтайгаар хүдэлмэрилэжэ байна.

Гадна, Тамчын зооветтехникумай һурагшад ба һургагшадай коллектив, мүн Юрөөгэй ба бэшэ бэшэ һургуулинуудай багшанар ба һурагшанар болбол амаралтынгаа үдэрнүүдтэ дүтынгөө колхозуудай поленууд дээрэ гаража, намарайнь хүдэлмэринүүдтэ тон ехэ туһаламжа хүргэнэ.

Аймагай центрдэхи организацинуудай коллективүүдһээ ба һургуулинуудһаа туһаламжа абһан колхозуудта хүдэлмэринүүдэнь эршэмтэйгээр ябуулагдана, социалистическэ соревновани ба стахановска методээр ажаллалга үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэнхэй.

БАЛУРОВ.

Оперативна хэмжээ юунда абтанагүйб?

Загарай. (Телефоноор абтаба). Ажалаа һайнаар эмхидхэһэнэй, социалистическэ соревнованиие үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, агитационно-массова хүдэлмэриие большевистскэ ёһоор табижа шадаһанайгаа результатда, зарим колхозууд болбол полевой хүдэлмэринүүдые амжалтатайгаар дүүргэбэ. Жэшээлхэдэ, Доодо-Илькын сомоной, Ворошиловой нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүх. Бадмаев), Доодо-Курбиин сомсоведэй, «Шэнэ-зам» колхоз (түрүүлэгшэнь нүх. Тагаров) болбол таряанай хураалгые аймаг соогоо түрүүлэн дүүргээд, мүнөө таряанай сомолго ба сохилгын хүдэлмэринүүдые тон эршэмтэйгээр ябуулжа байна. Эдэ колхозууд болбол ороо һото культурануудай ургаса хуряалгадахи түрүүшын хүдэлмэринүүдые амжалтатайгаар ябуулһанайгаа результатда, натуроплатые ба урэһэнэй ссуда бусаалгые плонайгаа ёһоор сүм дүүргээ.

Гадна, Доодо-Курбиин сомсоведэй, Сталинай нэрэмжэтэ (түрүүлэгшэнь нүх. Дашипилов), Асагадай сомсоведэй, «Улаан-малшан» (түрүүлэгшэнь нүх. Цыдендоржеев) колхозууд таряанай сомолго ба сохилгын хүдэлмэринүүдээр һайн жэшээ харуулна. Гэбэшье, энэ үдэр хүртэр, гүрэндэ нэгэшье килограмм таряа тушаагаагүй байна.

Мүн, поле дээрэхи намарай хүдэлмэринүүдые зүбөөр эмхидхэжэ шадаагүй ба звенонууд, бригадануудай хоорондо социалистическэ соревнованиие үргэнөөр дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ анхаралаа табидаггүй дээрэһээ таряа сомолго ба сохилгын хүдэлмэринүүдээр ехээр гээгдэжэ ябаһан колхозууд бии байна. Жэшээлбэл, Онохойн сельсоведэй, «Красный опытник», Илькын сомсоведэй, Сталинай ба Кировэй нэрэмжэтэ колхозууд, Доодо-Курбиин сомсоведэй, «Майн нэгэн», Асагадай сомсоведэй, Молотовой нэрэмжэтэ колхозууд болбол хожомдожо ябаһан колхозуудай тоодо оролсоно. Юуб гэхэдэ, эдэ колхозууд хадаа таряа хуряалгын түрүүшын үдэрнүүдтэ тон аали темптэйгээр хүдэлмэрилһэнэй шалтагаанаар, мүнөө таряа сомолгын ба сохилгын хүдэлмэринүүддээрээ, аймаг соогоо хамагай хойно шэрэгдэжэ ябадаг ба плангаяа гүрэндэ таряа тушаалгые удааруулжа байна.

Аймагай зарим колхозууд, таряанай хүдэлмэринүүдээр хожомдолтой ябаһаниинь, районно хүтэлбэрилхы организацинуудта эли мэдэгдэжэ байбашье һаань, эдэ хүдэлмэринүүдые хурдадхахын тула оперативна хэмжээябуулга юунда абтадаггүй гээшэб?

Будеев.

5500 бухал таряа сохибо

Зэдын аймагай, Дэрэстэйн сомоной, «Социализм» колхоз хадаа урда жэлнүүдтэ хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдээрээ ехээр хожомдожо, аймаг соогоо һүүлшын һуури эзэлдэг байгаа. Үнгэрэгшэ хабарай тарилгын үедэ нүх. Дансарунов болбол түрүүлэгшээр һунгагдажа, мүнөө хүдөөажахын хүдэлмэринүүдые амжалтатайгаар ябуулжа байна. Ушар юуб гэхэдэ, һүүлэй мэдээгэй ёһоор 5500 бухал таряа сохиһон ба бэшэшье хүдэлмэринүүдээр түрүү колхозуудһаа хожомдоногүй.

Энэ колхоз болбол хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдээрээ һайн показательнуудые яажа туйлааб? Бригадануудай ба звенонуудай дунда Сталинска Гурбадугаар Табанжэлэй нэрэмжэтэ социалистическэ соревнованиие үргэнөөр дэлгэрүүлжэ шадаһан ба стахановска методээр ажаллалгые саг бүхэндэ хэрэглэһэн байна.

Б. Бадмаев.

ИРКУТСКА БА ЧИТИНСКЭ ОБЛАСТЬНУУДТАЙ СОРЕВНОВАНИДАА ТҮРҮҮ ҺУУРИ ЭЗЭЛЭЕ!

Эрид хубилалтанууд эрэгдэнэ

Мухар-Шэбэр, октябрь 5. (Манай спецкоррһоо). Мухар-Шэбэртэ хуряалгын бүхы хүдэлмэринүүд удаарyулагдаһанһаа гадна, гүрэндэ таряа тушаалга мүн лэ хангалтагүйгөөр, эмхигүйгөөр ябуулагдана. Таряа тушаалгынь план аймаг дотороо миил 20-оод процент дүүргэгдэнхэй. Олонхи колхозууд ба тэдэнэй хүтэлбэрилэгшэд хадаа гүрэндэ таряа тушаалгын шухала хэрэгые хэрэгсээгүй ба тэрээндэ ёһото бэлэдхэл хангаагүй дээрэһээ, таряа тушаалгаар хамагһаа гээгдэжэ байна. Хүдэлмэрилжэ байһан 32 автомашинануудань, 1000 гаран моридуудань хүсэд бэшээр хэрэглэгдэнэ. Зарим колхозуудань бэ эдхэлгын пунктнуудта муусортын таряае абаашажа голуулна, тэрээгээрээ дэмы ябадалнуудые, гаргашануудые ушаруулна. Мүн, зарим колхозууд мешегүүдээ хүсэдөөр бэлэдхээгүй дээрэһээ, машинануудаа хэдэн часаар барина, заримдаа хооһоор бусаана. Иимэ үзэгдэлнүүд, илангаяа Зандинай с/соведэй, Кировэй нэрэмжэтэ, Хонхолойн сомоной, XVII партсъездын нэрэмжэтэ (правлениинь түрүүлэгшэ нүх. Гуренов), М-Шэбэрэй сельсоведэй, Ворошиловой нэрэмжэтэ (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Варфоломеев Тимофей), Хара-Шэбэрэй сомоной «Путь Октября» (түрүүлэгшэнь нүх. Полянский) г. м. колхозуудта үзэгдэнэ. Кировэй нэрэмжэтэ колхоз болбол хамта 160 мешегүүдые бэлэдхэхэ ёһотой аад, 80-шье мешегынь бэлэдхээгүй байна. Колхозойнь түрүүлэгшэ нүхэр Чеботарев болбол октябриин 2-ой үдэр аяар 80-аад километрһээ ерэһэн 3 тонныи машиные мешеггүйһөө хооһоор бусаагаа. «Путь Октября» колхозой мешкотарнуудань сэбэр бэшэ, таряань нойтон, шиигтэй байдаг. Мүнөө, таряа тушаалгынгаа планиие арай гэжэ 8 процент дүүргээд байһан, Сутайн с/соведэй, Карл Марксай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Армитов) болбол энэ шухала хэрэгые хэрэгсээхэгүй, энээндэ амагаланаар хандаха ушарнууд үзэгдэһээр. Мүн, Шэнэ-Заганай сельсоведэй, XVIII партсъездын нэрэмжэтэ (түрүүлэгшэнь нүх. Симухин), Цолгын с/соведэй, Сталинай нэрэмжэтэ (түрүүлэгшэнь нүх. Сангадаев), Никольско с/соведэй, «Красный Партизан» (түрүүлэгшэнь нүх. Иванов). колхозууд таряа тушаалгые ехэ аали тэмптэйгээр, эмхигүйгөөр ябуулна. Гадна, Хонхолойн автотряд (начальнигань нүхэр Русанов А. П.) болбол таряа тушаалгада активнаар хабаадалсанагүй. Таряа зөөлгэдэ хабаадаха ёһотой 11 автомашинануудань заримдаа горючагүй, заримдаа эмдэрһэн ушарнуудһаа хүдэлмэрилдэггүй байна. Мүнөө, эндэ 3 тоннын 4 машинанууд резинэгүйһөө хэдэн һараар хэбтэжэ байна. Энэ автотряд болбол олонхи машинануудаа таряа зөөлгэдэ томилоо һаа, таряа тушаалгые һаяар дүүргэжэ шадаха байна. Таряа зөөжэ байгаад, 80 километртэ 2 рейснүүдые хэдэг шофер-комсомольпууд (Карпов, Демченко ба бусад) эндэ олон.

Мухар-Шэбэрэй аймаг болбол гүрэндэ эрхим таряа тушаалгые, парти ба правительствын тогтооһон болзорто дүүргэхэ бүхы аргабайдалтай. Мухар-Шэбэрэй аймагай, илангаяа райуполнаркомзагай хүтэлбэрилэгшэд болбол таряае саг соонь тушаалгада эрид хэмжээнүүдые абха ёһотой ба уялгатай.

Д. ЛУБСАНОВ.

„Эрдэм" совхоздо хуряалга удаарyулагдаа

Манай республикын колхозууд болбол «лютенсценс—0,62» шениипэ, «золотой дождь» овес, «червонец» ячмень, «стахановец» прос, «капитал» горох г. м. орооһото культурануудай үрэһые «Эрдэм» совхозһоо абана.

Тиигэбэшье, хамта 3079 гэктар таряалантай энэ совхоз болбол мүнөө жэлэй ургаса хуряалгые удаарyулжа байна. Мүнөө, эндэ тарилгынь площадиин 90 проц. хуряагдаад байна. Гадна, мүнөө оройдоо 4667 центнер таряан гүрэндэ тушаагдаа. 1 гектар ургасаһаа 2-3 килограмм орооһон адхаража гээгдэнэ.

Эдэ бүхы хадаа комбайнануудай хоёо дутамагаар хэрэглэгдэһэн дээрэһээ, даалгаһан хүдэлмэриин дүүргэлтын шалгалтые хангаагүйһээнь болоо. Комбайнануудань аяар 59 комбайн—үдэр дэмы байһан юм. Мүн, тракторнуудань ходол эмдэрэдэг. Комбайнын бункерһээ таряае саг үргэлжэдөө зөөлгэ эмхидхэгдээгүй. Мүн, эндэ агитационно-массова хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдаагүй байгаа. Ханын газед регүлярна гарадаггүй. Эдэ фактнуудые нарин нягтаар шэнжэлэжэ хаража үзөөгүйһөө энээндэ шухала выводүүдые хээгүй дээрэһээ, совхозой директор нүх. Вершинин, политоделэйнь начальник нүх. Михайлов гэгшэд ургасынгаа хурялгые удаарyулба.

Совхозойхид хадаа ургасаяа ойрын үдэрнүүдтэ һайн щанартайгаар хуряажа абхань шухала.

Д. СЕЛЕНГИНСКИЙ.

ХИЛЫН СААНАҺАА

Общинын палатада Чемберленэй үгэ хэлэлгэ

ЛОНДОН, октябриин 4. (ТАСС). Рейтер агенствын мэдээсэһэнэй ёһоор, үсэгэлдэр общинын палатада премьер Чемберлен үгэ хэлэбэ.

— Һүүлэй нелелиин торшо соо, Чемберлен мэдүүлнэ, уласхоорондын харилсаанда ехэ шухала событинүүд болоо. Сентябриин 26-да Риббентроп Москва ошоһон ба энэ уряалайнь результадууд сентябриин 28-да толилогдоһон байна.

«Германска ба советскэ правительствонууд болбол, Чемберлен хэ энэ, тэдэнэй туйлаһан хэлсээнь, Польшын хосорон уналга дээрэһээ гараһан асуудалнуудые эсэслэн шиидхэбэ, зүүн Европодо удаан сагай миртэ бэхи үндэһэ һуури байгуулба гэжэ мэдүүлбэд. Тэдэнэй һанагшаар болоходоо, Германи ба Англи, Франциин хоорондохи одоонойдайе усадхалга хадаа бүхы нацинуудай интересүүдтэ байна. Эдэ хоёр правительствонууд болбол энэ зорилгоо шадаалһаа һаяар туйлахые оролдохо гэжэ мэдүүлнэд».

Дайе үргэлжэлүүлһэнэй түлөө Англи ба Франциин харюусалга ба германо-советскэ консультацинууд тухай советскэ-германска мэдүүлгэ тушаа хэлэхэ зуураа, Чемберлен дурсана: «Английска правительство хадаа эдэ событинуудай урда өөрынгөө позициие тодорхойлохо һэн гэжэ, зарим кругүүд эрэнэ. Тээд, өөрынгөө позициие Англиин хубилгахаар юумэнэй болоһониие би юрдөөшье харанагүйб».

Дайниие зогсоохо тухай дурадхал дээрэ тогтохо зуураа, Чемберлен болбол, иимэ дурадхал гараха болоо һаа ямаршье характертай байхыень уридшалан хэлэжэ шадахагүй байнаб гэбэ. Хэрбээ иимэ дурадхалай ороо һаань, правительство хаража үзэхэ байха. Правительство болбол урдаа табиһан зорилгоо дүүргэтэрээ, дайниие үргэлжэлүүлхэ һаналтай байна гэжэ Чемберлен тэмдэглэбэ.

Саашань Чемберлен болбол военнэ ябуулгын итог дээрэ тогтобо. «Баруун фронт дээрэ, Чемберлен хэлэнэ, французска сэрэгүүд болбол саашанхи амжалтануудые туйлажа, германска позицинуудые харахаар зохистой пунктнуудые эзэлхэ аргабайдалые олоһон байна. Английска ехэ экспедиционно арми Францида ошонхой. Францида байгаа манай самолеодууд болбол манай французска союзуудтай хамта үдэршье, һүнишье разведывательна ниидэлгэнүүдые хэдэг ба дайсанай истребительнүүдтэй дайнда ородог байна».

ИНДИЙСКЭ НАЦИОНАЛЬНА КОНГРЕССЭЙ ПОЗИЦИ

Лондон, октябриин 3. (ТАСС). «Дейли Геральд» газедэй мэдээсэһэнэй ёһоор, индийскэ национальна конгрессэй лидернүүд болбол дайн тушаа өөһэдынгөө хандалгые декларировалхын урда тээ, дайнай зорилго тушаа английска правительствын мэдүүлгые үшөө хүлеэжэ байна. Конгрессэй лидернүүд болбол конгресс хадаа Англиин военнэ политикые дэмжэхэ условинууд правительствотай наймаархалдажа байна гэһэн, Индии ба Бирмын хэрэгүүдэй министрээр Зетландын общинын палата дээрэ хэлэгдэһэн мэдүүлгэ тушаа ехэ дурагүйтэнэ.

Мүнөөдэр Нэру иигэжэ мэдүүлбэ: «Конгрессэй һаналаар хадаа, бидэнэр Индиин ерээдүйн байдалда дайн сэрэг ямараар нүлөөлэхэ байнаб гэжэ мэдэхэ ёһотойбди. Хэрбээ фашизмые буруушаахынгаа хажуугаар, империализмые дэмжэхэ болоо һаа, ехэл үбэштэйрэлгэ ба нюурсахилга болохо байна гээшэ. Дайнай зорилгые ойлгуулха тухай конгрессэй эрэлтэ хадаа наймаархалга бэшэ гээшэ, энэ хадаа Инди империалистическэ орону хоорондын дайнда хабаадалсажа удай шадахагүй байһан ушартай холбоотой байна. Сүлөөтэ Инди хадаа өөрынгөө элитээр соносхоһон ба өөрынгөө хүтэлбэри бологодог, тэдэ идеалнуудай түлөө тэмэсэлдэ өөрынгөө хүсые хаяжа гансал шадаха байна».

Баруун фронт дээрэ

Лондон, октябриин 2. (ТАСС). Саарбрюккеные эзэлхын зорилгоор, баруун фронт дээрэ французска сэрэгүүдэй угаа ехэ добтолго хүлеэгдэнэ гэжэ, «Сенди таймс» газедэй корреспондент бэшэнэ. Мүнөө үедэ, город хадаа урда, зүүн ба баруун талануудһаа артеллерийскэ буудалганууд доро байна. Городые добтолго болбол Саар мүрэные форсировалхын ба германска лининүүдтэй ба оборонотой эрид тулалдаанда орохын аргые французска сэрэгүүдтэ олгоно.

СУД

Расстратчигууд хэһээгдэбэ

Сентябриин 22-24 үдэрнүүдтэ, БМАССР-эй Верховно Судай уголовно коллеги хадаа БМАССР-эй Верховно Судай түрүүлэгшэ нүх. Тришин, арадай заседательнууд нүхэд Чапов, Мезенцева ба прокурорын туһалагша нүх. Карташев гэгшэдэй составтайгаар, Шэнэһэтэдэхи клуб соо, Щелчков, Попова (Щелчковой һамаган), Новокшанов, Савинский ба Золотарев гэгшэдэй уголовно хэрэгые үзэһэн байна.

Щелчков Роман Гаврилович хадаа Бурмонторгын №25 магазинай, промтоварна таһагайнь эрхилэгшэ байха зуураа, советскэ худалдаае муугаар ябуулхын ба хорлохын тула, элдэб хорото ябуулгануудые хэһэн ба гүрэнэй мүнгые үрижэ, эдтоварнуудые тон ехээр хулгайлан абаһан байгаа. Энэ жуликтай хамта, тэрээнэй һамаган Попова болбол тус магазинай продавецаар хүдэлмэрилдэг байгаа. Тиихэдээ, продукт, кондитерскэ ба бусад товарнуудай, мүн элдэб олон промтоварнуудай сэнгыень нэмэжэ худалдаһан байна. Жэшээлхэдэ, 8 түхэригэй сэнтэй II-дохи сортын колбасае, 10 түхэригэй сэнтэй 1-дэхи сортын колбасаа гэжэ худалдадаг һэн. Гэмтэд —Щелчков, Попова гэгшэд 21 344 түхэригэй расстрат хэһэн байна. Тэдэнэй гэртэнь 17000 гаран түхэригэй элдэб промтоварай изделинүүд ба 3000 үлүүтэй түхэриг мүнгэн байһан байна. Гадна, Щелчков, Попова гэгшэд хулгайлан абаһан эд товарнуудаа бусадта үндэр сэнгээр худалдажа, спекуляциие саг үргэлжэ хэдэг байгаа.

Щелчковой туһалагшанар—расстратчигууд, жулигүүд Новокшонов (Бурмонторгын № 25|5 ларегой эрхилэгшэ) ба Савинский (№25 магазинай эрхилэгшэ) гэгшэд Щелчковтой саг үргэлжэ архидадаг, халуун ханинуудань мүн. Эдэ хоёр болбол гүрэнэй мүнгые үриһэн байха юм. Тодорхойлон хэлэбэл, Новокшонов гэгшэ 3490 түхэригэй расстрат, Савинский—2500 түх. г. м. үриһэн байна.

Бурмонторгын отделениин директор Золотарев хадаа 1938 оной июль һараһаа эхилжэ, мүнөө үдэр хүртэр худэлмэрилжэ байхадаа, дурсагдагшадай—Щелчков, Попова ба Новокшонов, Савинский гэгшэдэй хорото аашыень, гүрэнэй зөөриие хулагайлан абажа байһыень, расстрат хэһыень мэдэжэ байһан аад, ямаршье хэмжээ абаагүй, тэдэнэй хэрэгүүдынь мүрдэлгэдэ үгөөгүй, харин Щелчковто ба бусадтань туһалажа байгаа.

Золотарев хадаа Щелчковой расстрадаа түлэхэ гэжэ, рынок дээрэ элдэб промтовар абаашахадань, артомашина үгэхэ г.м. туһалдагань элирүүлэгдээ. Мүн баһа Щелчковто хуурмаг документнүүдые оформилжо үгэһэн байна. Тиигээд, Щелчков гэгшэ документнүүдээ абаад, тэргэдэхые һэдэһэн байгаа.

Гадна, Золотарев болбол СССР-эй Худалдаанай Арадай Комиссарнуудай, 1939 оной Мартын 7-ной тогтоомжые, хүдэлмэришэдэйнгээ дунда ойлгуулаагүй.

Эдэ преступнигүүд, тэдэнэй туһалагшадай бузагай аашануудыень, гэршэнэр нүхэд Герасимова, Якунин, Ледовская, Гомбоев. Сандалов, Цыренова, Сысолякин гэгшэд ба бусад 10 хүнүүд тодоруулан элирүүлһэн байна.

Гэмнэгдэгшэд Щелчков, Попова ба бусадай хорото ябуулганууданъ, Советскэ Судай урда тон эли болоһон байна. БМАССР-эй Верховно суд хадаа эрид хатуу приговор гаргаа. Тодорхойлон хэлэбэл, Р. Г. Щелчковые гэмнэлгын дээдэ хэмжээ—буудан алахаар шиидхэбэрилһэн байна. А. А. Поповае—10 жэлээр түрмэдэ хааха. Һүүлээрэнь 3 жэлээр эрхынь хаһаха ба зөөриинь конфисковалха. Новокшонов ба Савинский хоёрые, эрхыень хаһангүйгөөр 3-3 жэлээр түрмэдэ хааха. С. А. Золоторевые—6 һарын баалалтын хүдэлмэри хэхээр шиидхэбэрилбэ. Энэ приговор хадаа Шэнэһэтэйдэхи ажалшадаар һайшаагдаба.

Газедүүдэй хуудаһануудһаа

Улан-Удын ПВЗ-гэй поликлиникын администраци болбол дифтери үбэшэнтэй тэмэсэхэ тухай, лекци уншалгые эмхидхэхээр хараалажа, тэрэнэй дүүргэлтые врачнар, нүхэд Мельникова, Дьяконов гэгшэдтэ даалгаһан байгаа.

Сентябриин 29-дэ нүхэр Мельникова хадаа №68 һургуулиин, һурагшанарай түрэлхидэй дунда, тус үбэшэнэй тухай лекци уншаба. Энэ лекцидэнь 60 хүнүүд суглаһан ба лекцинь тон хангалтатайда тоолоо.

* *

Октябрьска революциин XXII-дахи жэлэй ойе угтуулан, ПВЗ-гэй утильцехын бригада болбо ажалай бүтөөсые тон ехээр дээшэрүүлээ. Энэ бригадынхид—нүхэд Горичев, Жукусов ба Жакалинов гэгшэд үйлэдбэрингөө программые 200—250 процент хүртэр дүүргэнэд. („Гигант Бурятии")

* * *

Селенгын МТС-эй тракторист нүх. Сандуев Будажап болбол сентябриин 24-дэ, ЧТЗ трактораар 17-66 га газар хахалба. Зүгөөр нормонь 9 га байгаа. 72 клг. горючи химагадаба. («Красная Селенга»)

Харгы барилгадахи таһалдалнуудые усадхаха

Советскэ засагай байһан жэлнүүдэй торшо соо, Бурят-Монгол хадаа автомобильна ба морин харгынуудай ехэшэг сетинүүдтэй болобо. Энээниие революциин урда тээхи үетэй сасуулбал, танигдашагүйгөөр ургаһан байна. Тиимэ дээрэһээ, харгын барилгада зөөри һомололго хадаа жэлһээ жэл бүхэндэ ехэ болоно, мүн шэнэ, һайнаар хэгдэһэн автомобильна ба морин харгынуудай километрнүүдэй тоо ургана. Автомобильна ба морин харгынууд болбол манай ороной арадай бүхы ажахыда, культурна-ажахын ба оборонно тон ехэ удхашанартай байна. Энэ болбол погранична республка болохо Бурят-Монголдо тусагаар ехэ удхашанартай.

Мүнөө, түмэр замай үсөөхэн сетинүүдтэй байһан Бурят-Монголдо автомобильна ба морин харгынууд угаа ехэ хэрэгтэй, энээниие Сталинска табанжэлнүүдэй торшо соо, тон ехээр ургаһан автомобильна ба морин ашаануудэрэнэ, энээниие, тэрэшэлэн, республикын арадай бүхы ажахын интересүүд ба ороной оборонын шадабари эрэдэг байна.

Автомобильна ба морин харгынуудай барилгада, тэрээниие реконструкцилгэдэ, заһабарилгадань, гурбадугаар табан жэлэй план соо, угаа ехэ анхарал хандуулагдаһан байна.

ВКП(б)-эйн XVIII съездын тогтоомжонуудта иигэжэ хэлэгдэнэ: «Городуудта, түмэр замай станцинуудта ба уһан замуудта туласа ородог, ашаа ехэтэ харгынууд ба трактнуудаар автомобильна транспортын регулярна ябалгые автомагистральнууд дээрэ эмхидхэхэ... Нарижуулагдаһан, гудронированна, асфальтно-бетонно ба бетонно харгынуудые барилгын удельнэ хэмжээе хоёрдохи табанжэлэйхиһээ жэшээгүй ехэ болгожо, 210 мянган километр харгы бариха ба реконструкцилха. Тэрээнтэй хамта, шухала хэрэгтэй текущи ба һэлбэн заһаха ремонт саг соонь бэелүүлжэ, мүнөө байгаа харгынуудые һайнаар байлгаха ябадалда тусгаар анхаралаа хандуулха».

Гэбэшье, Бурят - Монголдохи харгын ажахы болбол болошогүйгөөр хожомдожо үргэлжэлһөөр байна. Харгын барилга хадаа республикын арадай ажахын бүхы һалбаринуудай, эгээл хожомдожо ябаһан участогань болоно, иимэһээ энэ хадаа тэрэнэй буса һалбаринуудай саашадаа бэхижэхэдэнь һаад ушаруулна. Харгынуудай муу байһан дээрэһээ, республикын колхозууд ба промышленность хадаа жэл бүхэндэ тон ехэ гарзада ородог байна.

Республиканска ба аймагуудхахи харгын хэрэгые эрхилхэ организацинууд болбол харгын барилгада онсо анхаралаа хандуулнагүй. Харгын хүдэлмэрилэгшэдэй хүдэлмэринь контролировалгданагүй. Бурят-Монгол АССР-эй Совнарком болбол харгы барилга тухай тогтоол гаргаад, тиин энээгээрээ хизаарлаһан байна.

Бурят-Монголдо, автомобильна ба морин харгынууд болбол социалистическэ городуудые колхозуудай продукцяар, колхозно деревниие—промышленностиин продукцяар хангалгада шухала артеринь болоно. Энэ положени хадаа харгын барилгада тусгаар анхаралаа хандуулхыень республиканска ба аймагууддахи харгын хүтэлбэрилэгшэдые уялгална.

1938 оной итогууд хадаа республикадахи харгы барилгада хайхарамжагүй хандалгые баталан харуулна. 1938 оной харгы барилгын план болбол республика дотор арайхан гэжэ 75 проц. дүүргэгдээ, тиимэ хадаа харгын барилгада 1,5 миллион шахуу түхэриг хэрэглэгдээгүй. Харгы барилгын плануудые олонхи аймагууд дүүргээгүй. Загарайн, Кяхтын аймагууд хадаа илангаяа ехэ гээгдэнги ябаһан байна.

Тиин, 1939 ондошье харгын барилгадахи байдал хубилаагүй. Хүдэлмэринүүдэй бүхы плануудай дүүргэлтые шиидхэдэг, харгын барилгада хэрэглэгдэхэ материалнуудые бэлэдхэлгэ ба зөөлгэ, ехээр таһалдаба. Республика дотор, хайр шулуутай элиһэн 62 проц., шулуун—46 проц., модод—61 проц. бэлэдхэгдээ.

Бэлэдхэлгэнүүдэй ба зөөлгын плануудые гансал Селенгын ба Закаминай аймагууд дүүргэбэ.

Республика дотор харгы барилгын план хадаа сентябриин 1-нэй мэдээгээр, ажалай ресурснуудай талаар 49 проц. дүүргэгдэһэн байна. Гансахан Закаминай аймаг (аймгүйсэдкоомойнь түрүүлэгшэ нүхэр Таров) хадаа жэлэйгээ планиие 100,4 проц. дүүргэбэ. Бичурай аймаг (аймгүйсэдкоомой түрүүлэгшэ нүх. Петров) хадаа һаяар дүүргэхэ боложо байна.

Болошогүйгөөр хожомдожо ябаһан аймагууд гэбэл: Кяхтын аймаг (аймгүйсэдкоомой түрүүлэгшэ нүх. Логушкин) хадаа энэ оной сентябриин 1-дэ 24,8 проц., Зэдын аймаг (аймгүйсэдкоомой түрүүлэгшэ нүх. Ушнаев) 25,3 проц., Яруунын аймаг (аймгүйсэдкоомой түрүүлэгшэ нүх. Черных) 25,4 проц., Тарбагатайн аймаг (аймгүйсэдкоомой түрүүлэгшэ нүх. Матвеев) 31,9 проц. дүүргэһэн байна.

Ургаса хуряалгада бэлэдхэл ба хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэлгэдэ бэлэдхэл тухай ВКП(б)-эйн ЦК ба СССР-эй СНК-гэй тогтоол болбол Сталинска элбэг дэлбэг ургаса хуряалгада харгынууд ба хүүргэнүүдые саг соогоо бэлэдхэхыень партиина ба советскэ организацинуудые уялгална.

Тиин, сентябриин 1-нэй мэдээгээр, харгынууд 75 проц. хүүргэнүүд ба трубанууд 82 проц. капитальна ремонтдо оруулагдаһан байна. Харгынуудай текущи ремонтонь 61 проц. дүүргэгдэбэ.

1938 ондо, мүн 1939 ондошье, харгын барилгын таһалдаһан гол шалтагаан хадаа барилгада, харгын ремонтдо, хүүргэнүүд ба трубануудые хэлгэдэ, зарим хүтэлбэрилэгшэдэй ремонтодо харюусалга хайхарамжагүйгөөр хандадаг ябадалда байна. Харгын барилга болбол ажахын-политическэ шухала зорилгонуудай нэгэн байһыень, манай олонхи хүтэлбэрилэгшэд мартана. Зарим аймагуудай хүтэлбэрилэгшэд хадаа харгы барилгые сэгнэдэггүй.

Жэшээлхэдэ, Яруунын аймгүйсэдкоомой түрүүлэгшэ нүх. Черных болбол харгы барилга тухай асуудалые аймгүйсэдкоомой президиум дээрэ табиха гэһэн, райдоротделэй эрхилэгшэ нүх. Цибенoвай эрилтые арсаһан байна. Хориин Аймгүйсэдкоомой түрүүлэгшэ нүх. Пегинов болбол, харгы барилгын хүдэлмэриин муугаар ябуулагдажа байһан тухай, харгын хүдэлмэрилэгшэдэй мэдүүлхэдэнь, энэ хэрэг хадаа таанарай хэхэ хэрэг гээшэ. юу хэхээ бидэнэр өөһэдөө мэдэнэбди гэжэ, харюусаһан байна.

Зарим аймагуудай хүтэлбэрилэгшэд болбол байһан законые эбдэжэ, харгын зөөринүүдые буса организацинуудта үгэдэг байна. Жэшээлхэдэ, Селенгын аймагай райдоротделээр баригдаһан гэр хадаа аймгүйсэдкоомой заабаряар амбулаторидо үгтэһэн байна. Баргажанай аймагай, райдоротделээр контора болгон баригдаһан гэрэнь, аймагай НКВД-дэ үгтэһэн байна. Яруунын аймагта, доротделэй зөөринүүдээр баригдаһан контора ба склад хадаа Райвоенкомадта үгтэбэ.

БМАССР-эй СНК-гэй дэргэдэхи харгын управлени (начальнигань нүх. Пехарев) болбол аймагуудай харгын таһагуудай хүдэлмэриие муугаар контролировалдаг ба хүтэлбэрилдэг байна.

Харгы барилга хадаа туһаламжануудые хүлеэнэ. Тиимэ тула, харгы барилгада анхаралаа хандуулхань, тэрээниие оперативнаар толгойлхонь ба үдэр бүхэндэ, конкретнээр хүтэлбэрилхэнь, мүн тэрэшэлэн тэрээниие контролировалхань бүхы организацинуудта шухала байна.

Аймагуудай партиина, советскэ ба комсомольско организацинууд болбол колхозно массануудай дунда массова-ойлгууламжын хүдэлмэриие дэлгэрүүлгэдэ, харгы барилгын саг үргэлжын бригадануудые бии болголгодо, хүдөөгэй хүнзониие харгы барилгада мобилизацилха ябадалдань аймагуудай харгын таһагуудта туһалха ёһотой.

Манай республикада, харгын плануудые дүүргэхэдэ бүхы условинууд бии. Жэшээлхэдэ, Закаминай аймаг хадаа харгын плануудые хүсэдөөр дүүргэһэн байна. Энэ аймаг болбол бусад аймагууд шэнги, тиимэ лэ условинуудтай байна. Таһалдалтай Кяхтын, Пригородно районуудай зарим сельсоведүүд харгы барилгынгаа планиие дүүргэһэн байна.

Закаминай аймагай амжалтын «секрет» хадаа районхохи колхознигуудай дунда массова-ойлгуулалтын тон ехэ хүдэлмэриие үнгэргэлгэдэ, соцсоревновани ба стахановска хүдэлөөе дэлгэрүүлгэдэ, харгын саг үргэлжын бригадануудые бии болголгодо, харгын барилгада оперативна хүтэлбэри үгэһэндэ ба контроль табиһанда байна.

Мүнөө дээрээ, республикадахи харгын барилгада байһан таһалдалнуудые эрид усадхаха саг үшөө бии. Мүнөө, харгынууд ба хүүргэнүүдые бариха ба ремонтолхо талаар хүнзоной ажалай хабаадалгатайгаар харгын хүдэлмэринүүдые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ шухала.

РСФСР-эй СНК-гэй дэргэдэхи Харгын Главна Управлениин түлөөлэгшэ Г. А. Новиков.

Харюусалгата редактор Р. БИМБАЕВ.

Адрес редакции: Центросоюзная 19 Телефоны: редактора — 3-44, отв. секретаря 3-23, сельхозотдел — 7-55, отдел кадров — 5-07.

Типография НКМП БМАССР. Бурглавлит № 1783